

Så skyddar vi svenska grisar mot LA-MRSA

Håll LA-MRSA borta från svenska grisgårdar

Bakgrund

MRSA är förkortning för *Methicillin-resistant Staphylococcus aureus*. Det är en vanlig stafylokokbakterie som är resistent mot antibiotikan methicillin samt andra vanliga antibiotika. Stafylokokker är vanligt förekommande bakterier på hud och slemhinnor. MRSA förekommer sedan länge hos människor, men sedan något decennium har en särskilt sorts MRSA påvisats hos lantbruksdjur, och i synnerhet hos grisar. Denna sorts MRSA har fått namnet MRSA CC398 och kallas även LA-MRSA eller i vardagligt tal gris-MRSA.

Personer smittade med LA-MRSA har visat sig vara en av de vanligast förekommande introduktionsvägarna för LA-MRSA i norska grisbesättningar. Screening avseende LA-MRSA har genomförts två gånger i svenska livdjursbesättningar, 2011 och 2014. Inget positivt fall påvisades. Detta, liksom att inga andra svenska fall har påvisat förekomst av bakterien på grisar i Sverige tyder på att LA-MRSA fortfarande inte är spritt i svenska grisbesättningar. Detta ska ställas i jämförelse med utvecklingen av LA-MRSA bland grisbesättningar i övriga Europa. I väntan på en ny screening, där möjliga positiva fall upptäcks, är det viktigt att handfasta och praktiska råd utarbetas och är färdiga att tas i bruk av personer i kontakt med svenska grisbesättningar om smittade besättningar påträffas. Detta för att minska risken att svenska besättningar smittas av LA-MRSA. Därmed förhindras även smitta från djurhållningen till samhället och vidare till vård och omsorg där det finns mer utsatta människor med ökad risk för att bli sjuka av MRSA.

Resultat

Under 2017 utarbetades ett informationsmaterial rörande LA-MRSA riktat till den svenska grisbranschen. Samma arbetsgrupp, ett samarbete mellan humansidan och djursidan, har genom detta projekt fortsatt att öka spridningen av kunskapen liksom vetskapen om att ett beredskapsmaterial finns. Materialet omfattar systematiskt och minutiöst smittskydd samt generella hygienregler i form av handfasta och praktiska råd färdigt att tas i bruk då en svensk grisbesättning funnits smittad med LA-MRSA.

Råden syftar till att informera om hur personer kan minska risken att smittas och bli bärare av bakterien samt hur smittan därmed kan lämnas i stallet, utan att följa med hem efter arbetsdagens slut. För att arbetet ska få önskad effekt är det viktigt att alla yrkesgrupper som är i kontakt med grisar samt bransch och myndighet har vetskap om materialet. Informationen har därför spridits genom ett stort antal kanaler och det framtagna materialet med smittskydds- och hygienreglerna finns tillgängligt på Gård & Djurhälsans hemsida för nedladdning liksom frågor och svar om LA-MRSA. En avslutande utvärdering av hur väl informationen om smittan nått spridning bland svenska grisföretagare och personal har genomförts. Resultatet av utvärderingen var mycket bra.

I arbetsmiljöverkets föreskrift om smittrisker (AFS 2018:4) anges kravet på arbetsgivaren att förebygga smitta hos arbetstagaren och att undvika att smitta förs vidare. Det rådande regelverket inom Smittsäkrad besättning Gris för smittskydd gällande besökare och personal på svenska grisbesättningar utgör en god grund i detta arbete. Inom detta projekt har kunskap och erfarenhet om LA-MRSA samlats från grisuppfödningen i andra länder, framför allt Danmark och Norge. Samarbetet mellan veterinärsidan och smittskyddsläkare har lett till väl genomtänkta och genomförbara rekommendationer som vilar både på aktuell forskning och rådande författning inom de två disciplinerna rörande LA-MRSA. Arbetet har utmynnat i ett fåtal förslag på tillägg till det befintliga regelverket inom Smittsäkrad besättning Gris och bedöms ge ett ökat skydd mot spridning av LA-MRSA från svenska grisbesättningar.

Diskussion

LA-MRSA orsakar sällan sjukdom hos i övrigt friska personer, ej heller hos grisar. LA-MRSA utgör främst ett hot inom sjukvården och utgör därför ett arbetsmiljöproblem för djurskötare och andra personalgrupper som kommer i regelbunden kontakt med grisar som är bärare av LA-MRSA. Dessa personalgrupper löper risk för komplikationer i en vårdssituation. Det finns ett krav på arbetsgivaren i arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2018:4) att förebygga smitta hos arbetstagaren och att undvika att smitta förs vidare. I det informationsmaterial som tagits fram inom projektet kan arbetsgivaren hitta stöd i det förebyggande arbetet så att risken minskar för att personalen på gården bli smittbärare av LA-MRSA.